

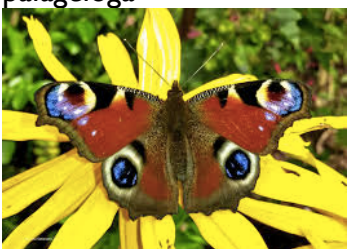
Lista på värd- och nektarväxter för några dagfjärilar i Årsta Havsbad

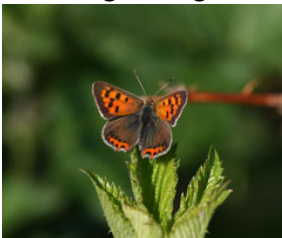
Allmänt

Årsta Havsbad ingår sedan 2016 i Svensk dagfjärilsövervakning och rapporteras kontinuerligt av undertecknad. Årligen registreras antal arter och individ på en vandrings slinga vid ca 9 tillfällen från april till september. Med utgångspunkt från dessa arter i ÅH har nedanstående lista gjorts för att underlätta plantering av viktiga växter i våra trädgårdar och på så sätt gynna fjärilsfaunan.

Fjärilen genomgår fyra stadier i sin utveckling: ägg, larv, puppa och fullvuxen individ (imago) där larvens föda är särskilt specialiserad och består bara av en eller ett par växtarter, sk **värdväxter**. Den fullbildade fjärilen däremot hämtar sin föda från ett stort antal växter sk **nektarväxter**. En del arter får sin näring från träd-sav, fallfrukt eller små vattensamlingar. De arter som övervintrar som vuxna behöver näring så fort de vaknar på våren. Vårblommande växter som tussilago och sälg är då särskilt betydelsefulla. Senare på säsongen är allehanda vilda växter viktiga beroende på när de blommar. Blomrika miljöer ska dessutom vara solexponerade och vindskyddade.

Exempel på dagfjärilar som vi kan gynna med deras värdväxter och nektarväxter:

Dagfjäril	Värdväxt	Nektarväxt
VÅR		
vinbärsfuks 	sälg, alm, humle, brännässla, hassel, vinbär	sälg, tistlar (Carduus, Cirsium), sav från träd
nässelfjäril 	brännässla	nektarrika växter - se nedan
påfågellära 	brännässla	tussilago, sälg, ängsvädd, hampflockel, klöver, lusern, Carduus-arter t ex krustistel, Cirsium-arter t ex vägtistel Gillar särskilt röda och blå blommor.

Dagfjäril	Värdväxt	Nektarväxt
citronfjäril 	brakved, getapel	nektarrika växter - se nedan
grönsnabbvinge 	blåbär, odon, lingon och tranbär, men lokalt även på kråkbär, brakved, solvändor, ljung, klockljung och hallon	nektarväxter på solexponerade skogs-, hag- och buskmarker.
kvickgräsfjäril 	gröe, hundäxing, kvickrot, tuvtåtel, hundäxing	flerskiktad högstammig barrskog med gläntor av rikare underlag med inblandning av hassel eller ädla lövträd. Fältskikt med gräsarter och örter
aurorafjäril 	ängsbräsmå, löktrav, rockentrav, penningört	flitig blombesökare särskilt hundkåx (kamouflage)
mindre guldvinge 	bergssyra	lavendel, mynta, hampflockel, gullris, vitlysing, kärleksört, timjan och röd solhatt.
SOMMAR		
ängsblåvinge 	rödklöver	blommor på fuktiga ängsmarker, kraftledningsgator, skogs-bilvägar

Dagfjäril	Värdväxt	Nektarväxt
pärngräsfjäril 	backskäfting, bergven, fårsvingel, kamäxing, pillerstarr, rödsvingel	blomrika vägkanter
luktrgräsfjäril 	20-tal gräs- och starrarter	Medtagits eftersom den är Sveriges vanligaste fjäril - även i Årsta Havsbad. Bra att känna igen! Gynnas av ökat kvävenedfall och därmed fler gräsarter.
ängspärlemorfjäril 	buskviol, kärrviol, sandviol, strandviol, styvmorsviol, ängsviol	klintarter (Centaurea), väddarter (Knautia, Succisa), tistlar Cirsium, Carduus); blomrika ogödslade ängar
silverstreckad pärlemorfjäril 	buskviol, luktrviol, lundviol, skogsviol, styvmorsviol, ängsviol	tistlar (Cirsium, Carduus), väddarter (Knautia, Succisa); kraftlednings-gator, skogsbilvägar

Dagfjäril	Värdväxt	Nektarväxt
storfläckig pärlemorfjäril 	styvmorsviol, åkerviol	blommor på torra marktytor (vår och sommar)
HÖST		
sorgmantel 	björk, sälg, asp, andra salix-arter	Träd med savande angrepp av trädödaren (trärfjäril) - sällan blommor!; skogstrakter
sandgräsfjäril 	bergven, borsttåtel, fårsvingel, rödsvingel, vårtåtel, pillerstarr	växter i sand- och klippområden, t ex ljung

Exempel på nektarrika växter

astrar, buddleja, gullris, hampflockel, isop, hagtorn, klöver, kungsmynta, kärleksört, lavendel, mynta, nävor, röd solhatt, salvia, schersmin, syren, timjan, tistlar, tussilago, violer, vitlysing, ängsvädd, ärtväxter, vildkaprifol, liguster, syrener, spireor särskilt häckspirea, fruktträd, rönn, sälg

Åtgärder för de flesta fjärilar (Jordbruksverket)

De flesta åtgärderna gynnar fler arter fjärilar samt även humlor, solitära bin och skadegörarens naturliga fiender. Se till att de blomrika miljöer som du skapar är solexponerade och gärna vindskyddade. Tänk också på att om det inte finns värdväxter, exempelvis brännässlor, så blir det inga fjärilar, oavsett hur mycket blommor du har i trädgården!

På åkern

- Lämna sprutfria kantzoner i dina grödor. Det gynnar viktiga nektarväxter som blåklint, åkertistel och åkermolke.
- Skapa blomrika områden på dina skyddszoner. Baljväxter och cikoria är lämpliga arter
- Låt några remsor i klöver- och lusernvallar förbli oskördade.
- Etablera ettåriga, blommande kantzoner med honungsört och perserklöver.

I betesmarker och randzoner

- Vid restaureringar av betesmark, spara vinbärsfuksens värdväxter sälg, alm och hassel.
- Slå blomrika vägkanter sent under säsongen.
- Slå bara vägens ena väggkant! På så sätt finns alltid en väggkant som blommar åt gången och antalet trafikdödade fjärilar minskar.

I gårdsmiljön

- Lämna solexponerade, nässelrika områden i gårdsmiljön oslagna.
- Skapa blomrika områden i gårdsmiljön, i synnerhet tidig vår. Hästhov, scilla, pärlhyacint, vinbär, krusbär och salix är exempel på tidigt blommande nektarväxter.
- Anlägg fjärilsrabatter i trädgården med exempelvis lavendel, mynta, hampflockel, kärleksört, timjan och röd solhatt.
- Plantera buskar och träd som gynnar fjärilar, som syrenbuddleja, syren, schersmin, hagtorn och fruktträd av alla sorter.
- Om du har en naturtomt, låt gärna en del av gräsmattan utvecklas till en äng som du inte klipper förrän i slutet av juli. Det finns fler blommande örter i gräsmattan än du tror!